

ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯ ಜೀವನ

♦ ಡಾ.ಕೆ.ವೈ.ಬಾಲರಾಜ್

ಸಾಲೊಮನ್ ದೊರೆ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯೊಂದು ಹೀಗಿದೆ: “ಪ್ರಭು, ನನಗೆ ನೀನು ಎಷ್ಟೊಂದನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದೀಯೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಬದುಕು, ಆರೋಗ್ಯವಾದ ಶರೀರ, ಅಂತಸ್ತು. ಗೌರವ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಡಿದ್ದೀಯೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದನ್ನು ಕರುಣಿಸು. ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಹೃದಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು.” ಈ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಬದುಕಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಹೃದಯಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಇಂದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ, ಎರಡು ಮನಸ್ಸುಗಳ ನಡುವೆ, ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಕೊಂಡಿಗಳೇ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ನೋವಾದಾಗ ನಾವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, “ಏಕೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿಮಗೇಕೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ?” ಎಂದು. ಸಂಶಯದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕೇವಲ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು, ಅಪಾರ್ಥಗಳೇ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿವೆ. ನಂಬಿಕೆ, ಭರವಸೆಯ ಬದುಕನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಜೀವರಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ದೈವಿಕ ಪ್ರೇಮವಿರಬೇಕಾದ ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸ್ವಹಿತ, ಅಧಿಕಾರ, ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಒಂದುಗೂಡಿರಬೇಕಾದ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ, ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತ, ಇತರರಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು, ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ತವ್ಯಪರಿಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಇತರರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ತಿಣುಕಾಟ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ತಿಣುಕಾಟವನ್ನೇ ನಾವು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ

ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಏನೋ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೂ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕೇವಲ ದುಃಖ, ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಅಪನಂಬಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಹಾಗಾದರೆ ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಇಂತಹ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ! ಈ ದೋಷಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ, ಇಚ್ಛೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದಂತೂ ನಿಜ. ಮೊದಲು ಇವುಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣವಾಗಬೇಕು. ಕರ್ತವ್ಯ ವೆಂಬುದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂಥದ್ದು. ಆದರೆ ಯಾವುದೋ ಮೋಹ ಮಮಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನಾವು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ವೈರಾಗ್ಯ ವೆಂಬುದು ಈ ದೇಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಮನಸ್ಸಿನ ತುಂಬಾ ಆಸೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಮೋಹ, ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ವೈರಾಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಈಡೇರದಿದ್ದಾಗ ಎಂಥದೋ ಜಿಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ ತಾವು ಮಹಾನ್ ವಿರಾಗಿಗಳೆಂಬಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಭಾವವೈರಾಗ್ಯ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ತರಹದ ಅಭಾವವೈರಾಗ್ಯವು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಆಸೆಗಳ ಅಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರು ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಏಳುಬೀಳುಗಳಿಗೆ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿ, “ನಾನು ಅನಾಥನಾದೆ, ನನಗೆ ಯಾರೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ನಾನು ಯಾತಕಾಗಿದ್ದೀನಿ” ಎಂದು ಸದಾ ಗೋಳಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ. ಹಾಗೆಯೇ ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ ಕೆಲವರು ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರ್ಯಾದೆ, ಮಹಲು, ಮನೆತನದ ಪರಂಪರೆ ಎಂಬ ಸೋಗಿನ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಕೇವಲ ಅಂತಸ್ತಿನಿಂದ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ, ವಯಸ್ಸಿನ ಹಿರಿತನದ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಡಾ. ಕೆ. ವೈ. ಬಾಲರಾಜ್ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಭಾವನೆಗಳಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಯಾರೂ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಕೂಡ ಅಹಂಕಾರ, ಮಮಕಾರಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಈ ಎರಡೂ ತರಹದ ಬದುಕುಗಳು ಬದುಕೇ ಅಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡೂ ಅಪಾಯಕಾರಿಗಳೇ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಇರುವ ಅನೇಕ ಹೃದಯಗಳು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನಗಳು ಇರುವುದಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. “ಅಯ್ಯೋ, ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಚಾರ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೋ ಕ್ರೂರಗ್ರಹದ ದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ” ಎಂತಲೋ, “ಯಾರೋ ಮಾಟ ಮಂತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ” ಎಂತಲೋ, ಅಥವಾ “ಯಾವುದೋ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಫಲವನ್ನು ಇಂದು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ವಿಧಿವಾದ, ದುರದೃಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ನಮಗೆ ನಾವೇ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಏನೇನೋ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮಗಳ ಮೂರ್ಖತನ ಎನ್ನದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಜೀವಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹಿರಿತನದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಇತರರ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ, ತಮಗಿಂತ ಕಿರಿಯರ ಮೇಲೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಅವರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಡದೆ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಛಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ತವ್ಯ, ಮರ್ಯಾದೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾಟಕವಾಡುವ ಈ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿ, “ನೀವು ಕೂಡ ಏಕೆ ಹೀಗೆಮಾಡುತ್ತೀರಿ?” ಎಂದು. “ಇದು ನಾವು ಹಿರಿಯರಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ‘ಕರ್ತವ್ಯ’, ಇದು ನಮ್ಮ ‘ಜವಾಬ್ದಾರಿ’” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿಗೆ ‘ಅನುಭವ’ ಎಂಬ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಮಳದ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮಹಾ ಅನುಭವಿಗಳು, ಶರಣರು, ಕರ್ತವ್ಯಶೀಲರು, ತ್ಯಾಗಿಗಳು ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಲೆತೂರಿಸಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವುಗಳಿಗೆ ಜೀವನದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಜೀವನದ ಪರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಿಡುಪಿಲ್ಲದೆ ಯಂತ್ರದಂತೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ

ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತುಳಿಯಲೇ ಬೇಕು, ಇದುವೇ ಜೀವನ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ಮಂದಿಯನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತನ್ನವರನ್ನು, ಬೇರೆಯವರನ್ನು, ಯಾರನ್ನೇ ಆದರೂ ಮೋಸಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಮೋಸಹೋಗುವವರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೊದಲಿಗಿರಲಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗಜೀವನ ಬಾಹ್ಯಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ವಿರುದ್ಧ ರೀತಿಯ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆ ಮತ್ತು ಅಶಾಂತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ನರಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಪಡುವ ಬಲಿಪಶುವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸದಾ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನೇ ಕಾಣದ ಬದುಕು ಬರಡು ಬಾಳೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥ, ನಾನು, ನನ್ನದು, ನನ್ನಿಂದ ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರಗಳ ತ್ಯಾಗವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ತ್ಯಾಗವಲ್ಲ. ಕರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಇಂಥ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳ ತ್ಯಾಗವಾಗಬೇಕು. ಅದು ನಿಜವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೃದಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ, ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ನಿರಾಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳೂ ಒಂದಾಗಿ ಒಂದು ಅವ್ಯಕ್ತ ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಸಮರಸ ತುಂಬಿದ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಂತೋಷ, ಸಮಾಧಾನ, ಶಾಂತಿ, ಸಮಚಿತ್ತತೆ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ, ಪುಷ್ಟಿ, ಸಾರ್ಥಕತೆ ಬರುವುದು ಆಗ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಒಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದ ತುಂಬ ಕರುಣೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಸಹನೆ, ಕ್ಷಮೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ, ಪ್ರೀತಿಯ ಬೆಸುಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸುವ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅಂತಹ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗಂಡಸಾಗಲಿ, ಹೆಂಗಸಾಗಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರೊಡನೆ ಪ್ರೀತಿ, ಮಮತೆ, ಸ್ನೇಹ, ಕ್ಷಮೆ ಮತ್ತು ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯಿಂದ

ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳಿದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಏಳಿಗೆಯೊಡನೆ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲರ ಏಳಿಗೆಯೂ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಸಹಜ. ಹಾಗೆಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ಹರಿಯ ಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಕೂಡ ಇರಬೇಕು. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸತ್ಯವೇನೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಭಂಡನಂತೆಯೇ ಬಾಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನ ಅಜ್ಞಾನವೋ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖತನವೋ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವೋ, ಎಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು ಬಾಳಲು ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬದುಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀತಿ ಮಮತೆ ತೋರಬೇಕಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹಠ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಿರಲಿ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರೀತಿಯೊಡನೆ ಬೆರೆತಾಗ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆ ಅಥವಾ ಭರವಸೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ತಾಳ್ಮೆ, ಮಮತೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಮೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಗತ್ಯವಾದುದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ತನ್ನ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನೇ ವೈಭವೀಕರಿಸುವುದು ಮಾನವತೆಗೆ ಮಸಿ ಬಳಿದಂತೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾವು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಾದರೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾದ ಆಲೋಚನೆ, ಕಾಡುಹರಟೆ, ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲಸ, ಪರದೂಷಣೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ವೃಥಾ ಮತ್ತು ಹಾನಿಕರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಸದ್ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ, ಮಾನವತೆಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತಸ್ತಿನಿಂದ, ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ, ಹಿರಿತನದ ಹಮ್ಮಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಹುಚ್ಚು ಸಾಹಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಕೆಲವು ಸಲ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬದುಕಿನ ಸುಖದಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವಂಚಿತರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದರ್ಪ, ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಮಮತೆ, ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಹೃದಯದ ತುಂಬಾ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂತರ ನುಡಿ ಅಕ್ಷರಶಃ:

ನಿಜ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ನೋವಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಆನಂದ ಪಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದಂತೆ. ಭಗವಂತನೇ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ, ನಮ್ಮ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ. ಅವನು ಕರುಣಾಶೀಲ, ನ್ಯಾಯ-ಅನ್ಯಾಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಾರ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ಣಜ್ಯೋತಿ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರೇಮಭರಿತ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಮೆರೆಸಬೇಕು. ನೂರಾರು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಂಬರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾವಿರಾರು ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಲೋಹ, ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತ ಪರರ ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ, ಪರರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಪವಿತ್ರ ಹೃದಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ್ದು ಅಲ್ಲವೇ! *

ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿಸುಮಾತು

ನೆಲದ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಲಯಕೆ

ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುವಂತೆ

ಅದರಂತರಂಗಕೆ ಮಿಡಿಯುವಂತೆ

ನೀ ಗೈವ ಕೆಲಸವಿರಲಿ.

ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ

ನೀನಾದೆ ಕೊಳಲು

ಅದರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿಸುಮಾತು

ಕಾಲ ಮೀರಿದ ಗಾನ ತಾನಾಗಲಂದು

ಎಲ್ಲವೂ ಸಮಪ್ರತಿಗೆ ಹಾಡುತಿರೆ

ಮೂಕ ಮೌನದ ಚೊಂಡು

ತಾನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಬಯಕೆಯೇನು?

- ಖಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನ್

ಆಶ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೦೦೫

ಸ್ವಾಮಿ ಅಧ್ಯತಾನಂದ

ಜಯಂತಿ

೦೨

ಶುಕ್ರವಾರ

ಶ್ರೀವಿನಾಯಕ ಚತುರ್ಥಿ

೦೭

ಬುಧವಾರ

ಏಕಾದಶಿ

೧೪

ಬುಧವಾರ

ಸ್ವಾಮಿ ಅಭೇದಾನಂದ

ಜಯಂತಿ

೨೬

ಸೋಮವಾರ

ಏಕಾದಶಿ

೨೯

ಗುರುವಾರ